

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

942. Quænam adversus dictam regulam Revocatoriam adhiberi possit ac soleat cautela, ne hujusmodi uniones factæ in augmentum cultûs divini, successu temporis revocari, aut de earum revocatione, facta ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

aut utilitatis. *Lott. l. 1. q. 29. n. 21.* ubi dicitur unio esse in facta pro commodiore sustentatione, jam hinc dicitur excludi causa necessitatis, & subijci regula revocatoria, uti hoc ipsum resolutum dicitur in *Toletan. 13. Jan. 16. 8. & 28. Jan. 1610. Card. de Luca. cit. d. 43. n. 5.* ubi quod si cessante practica necessitate, unio principaliter non tam respiciat Ecclesiam, ejusque cultum ac servitium, sed potius majorem dotationem seu commoditatem possidentium ipsas prabendas seu canonicatus, subjacet regule. *Corrad. loc. cit. n. 28.* ubi ait: dummodo tamen augmentum sit necessarium, non autem voluntarium, & filius *ibid. n. 59. juncto. n. 61. & seq.* ubi, quod Pius V. univ. verat, vel potius univ. demandat Præceptoriam aliquam mensæ Capitulari Neapolitanæ, quæ dein, dum necdum effectuatâ fuisset, à Successore Pij V. fuit collata clericis; eò quod dicta Præceptoriam fructus fuissent pro illorum canonicatum dotis augmento applicati, absque aliqua expressione, quod prædicta Ecclesia ob tenuitatem fructuum aliquod sentiret in divinis detrimentum, aut cultus divinus in ea augeretur; sic videbatur facta non pro dote necessaria, sed augmentativa, quæ regula revocatoria minime resistere poterat, similiter in una *Metensi unione*, ut habet *Corrad. n. 64.* cum Clemens VIII. mandasset supprimi quandam Parochialem, & univ. mensæ Conventuali alicujus Monasterii, eaque unio non fuisset effectuatâ, supervenientibus regulis revocatoriis Leonis XI. & Pauli V. remansit revocata; eò quod non probabatur facta pro necessaria, sed tantum pro commodiore sustentatione dicti Conventus, ut apparebat ex verbis dictæ unione, nempe: *ex hoc sustentationi & necessitatibus Prioris & Conventus non modicum consuleretur, ex indeque ipsi divinis laudibus commodius & efficacius insisterent, &c.* Atque ita in fine prædictæ decisionis conclusum fuerit, hodie per modernas regulas expressè revocari uniones factas etiam pro augmento dotis (intellige, non præcisè necessario) vel pro conservatione (intellige iterum, non præcisè necessaria) piorum & religiosorum locorum. Vel etiam ad erectionem novi beneficii, ita ut, si erectio hæc non fuit necessaria, sed voluntaria, & pro majore commoditate populi, semper iuret regula revocatoria, pro quo citat *Achill. de Grass. decis. 1. super dicta reg. & decis. Rota in Toletan. Capellan. Porro dicitur dos vel augmentatio dotis necessaria, ita ut concludatur ad cultum divinum, ubicunque vel nulla dos est, vel ita tenuis, ut profus insufficientis sit ad sustentationem ministrorum, dum, ut *Natta. cons. 37. n. 3.* paria sunt nullam habere dotem & habere dotem insufficientem. *Lott. loc. cit. n. 17. & 18. Corrad. loc. cit. n. 62.* Et in hoc plurimum attenduntur verba unione, an videlicet dicatur, eam fieri quia alias non possunt ibi ministri commodè haberi, quo casu concluditur ad necessitatem nisi forte adest, qui cogi posset ad dotationem vel dotem augendam; secus ac si diceretur, ut commodius habeantur vel sustententur ministri; ut pote quod commodius supponit positivum, nempe satis commodè. *Lott. loc. cit. n. 19.* pro ut idiplum patet ex decis. illa *Rotæ in dicta Metensi.**

11. Quarto (si tamen casus hic diversus est à præcedente) excipiuntur uniones factæ ad augmentum cultus divini. *Gonz. loc. cit. n. 49.* citans *Caputaq. decis. 42. p. 3.* *Mohed. decis. 7. de privileg.* *Corrad. loc. cit. n. 24.* citans *Rotam decis. 1143. p. 3. divers. dicentem*, non esse verisimile, quod Papa voluerit

per regulam revocatoriam unionem etiam perpetuam revocare unionem factam ad augmentum cultus divini. Quamvis idem *Corrad. n. 28.* dicitur quod, cum regula revocatoria loquatur minus generaliter, adeoque omnes casus in ea expressos comprehendere videatur, ut ex ejus locutura patet, omnes supradicti casus videantur expressè comprehendi, & non excepti (dicitur namque in regula: *nec non profundatione seu dotatione & augmento revocavit*) se nihil habuisse contra regulam circum præmissa, sed tenuisse eam semper, pro ut faceret, & ad verbum accipendam esse; vel saltem se accepit rem diu fuisse, donec vidisset plures decisiones super intellectam prædictorum regule præsertim *decis. 1143 p. 3. Divers.* in qua tentum, hujusmodi uniones non comprehendit; eò quod in dispositione generali revocatoria non sit credendum, quod dispositio voluerit comprehendere ea, quæ concernunt augmentum cultus divini. Et illam *Thavis. 43.* quam recitat *Garc. n. 283.* in qua dicitur, quod regula revocatoria unionum non fortitarum effectum, licet habeat ambigua verba (de qua ambiguitate vide etiam *Lott. l. 1. q. 29. n. 15. & sequenti*) etiam de unionibus factis in favorem Ecclesiarum & piorum locorum, tamen non intelligatur revocata unio facta pro constitutione dotis, vel etiam augmento cultus divini; quia si de iis Papa cogitasset, vel interrogatus esset, ita verisimiliter respondisset. Videtur tamen idiplum iterum restringendum cum *Lott. loc. cit. n. 15.* ad augmentum necessarium cultus divini juxta dicta ad eandem præcedentem. Atque ita hæc exceptio, uti & præcedens, nempe causa necessitatis deducitur ex definitione mentis legislatoris, quod is censetur dictas uniones ex dicta necessitate factas voluisse comprehendere. *Lott. loc. cit. n. 22.*

12. Quinto excipiuntur regula uniones factæ in vim contractus, vel ex causa onerosa. *Chok. loc. cit. n. 17.* *Garc. p. 12. c. 2. n. 297.* citans *Puteum. decis. 337. l. 1.* (ubi etiam declarat, quando unio fiat per vim contractus) *Mohed. decis. 8. de privileg. n. 1.* & *2. Gonz. loc. cit. n. 50.* *Corrad. loc. cit. n. 29.* *Lott. loc. cit. n. 23.* qui tamen hoc ipsum distinguit ex *Puteo. loc. cit.* ut procedat, si unio facta esset ex causa vim contractus & realiter iniri, non autem facti ex clausula roborativa actus, quæ adijci solet. Et sic *Garc. loc. cit. n. 299.* quod in unione facta cum clausula: *in vim contractus*; habeat adhuc locum regula, juxta quod resolverit *Rota in Abulensi de anno 1540.* & per *Mohed. loc. cit. Pur. decis. 51. l. 1. & decis. 1136. l. 3. p. 3. divers.* addit etiam *Garc. n. 297. juncto n. 298.* ex *Mandol. ad hanc reg. q. 8. m. 1. & seq.* regulam hanc non videri habere locum in unionibus factis in compensationem vel ex causa remunerationis ob servitia vel merita extraordinaria, quod ipsum tenet *Chok. ad hanc reg. n. 17.*

13. Sexto non habet locum regula, quæ unius Ordo supprimeretur in totum, & ejus beneficia alteri applicarentur. *Gonz. loc. cit. n. 51.* hoc resolutum dicens à *Rota in Tirason. Prioratus 16. Feb. 1576. finem. Chok. loc. cit.*

Quæstio 942. Quænam ad versus dictam regulam Revocatoriam adhiberi possit, ac soleat cautela, ne hujusmodi uniones factæ in augmentum cultus divini, successu temporis revocari, aut de earum revocatione facta dubitari contingat?

Respondet Corrad. *cit. c. 15. n. 57.* ad tollendum omne dubium solere peti à Papa revalidationem hujusmodi unionis, quæ per dictam regulam revocata præteriri posset, & pro ea revalidatione porrigi Papæ preces seu supplicationem, cujus formam *ibidem* subjicit Corrad. additque n. 58. quod ea cautela semper habita fuerit necessaria ab antiquissimis & practicis Curialibus, dum in unione non ita siquid apparet, eam fuisse factam in augmentum cultus divini, vel ex causis in dicta regula non expressis, sed aliis: vel etiam, si appareat facta in augmentum dotis, non tamen ex tali augmento deducitur præcisè necessitas, & sic dubitetur de illius unionis validitate. Porro petitam à novo Pontifice similem revalidationem visam sæpe ab eodem denegari, ait *ibidem* Corrad.

Questio 943. Dum unus dicit de regula revocatoria, & alter asserit unionem fuisse sortitam effectum, penes quem sit probatio?

Respondet Garc. *cit. c. 2. n. 300.* remissivè ad Mandol. ad hanc regulam. q. 7.

Questio 944. An, dum dicta regula revocatoria unionum locum non habet, regula mensium capiat beneficia unita, quæ effectum sortita non sunt?

Respondeo negativè: Neque etiam dicta regula mensium impediet, quod minus gratia seu mandatum de facienda unione alicujus beneficii, cum primùm per cessum vel decessum possessoris vacaverit, detur executioni. Gonz. *gl. 5. §. 7. n. 53.* Secus verò est, ubi regula revocatoria locum haberet. Gonz. *ibidem.* Quod si etiam in Ecclesia accessorie unita poneretur aliquis Vicarius perpetuus & titularis, vicaria illa caderet sub regula mensium. Gonz. *loc. cit. n. 54.* Ac denique dum beneficium alteri unitum est aequè principaliter, ita ut juratibusque beneficii salva permaneant, licet ad invicem communicentur; cum tunc beneficium non perdat nomen, nec titulum, nec effectum beneficii, nulla est ratio, quare hoc beneficium, quod remanet ex duobus unitis compositum, non comprehendatur regulâ mensium. Gonz. *loc. cit. n. 55. & n. 56.*

Questio 945. An, & qualiter, dissolutâ unione, remaneat beneficium, quod prius erat, & si prius erat juspatronatus, hoc jus patronatus quoque redeat?

Respondeo ad primum sub distinctione: Si agatur de suppressione, seu de unione non extinctiva tituli, dissolutio hujus unionis solum removeret impedimentum, quod prius fuerat indutum; neque ideo beneficium intelligitur deduci de non esse ad esse, sive de novo creari. Lott. *l. 2. q. 8. n. 8.* sicutans *gl. in Clem. ult. de rescrip. v. creatum.* Anchar. *ibidem n. 2.* Barbat. *n. 22.* eò quòd, ut Lott. *n. 86.* in eo titulo non extincto conservetur materia & forma essentia beneficii, licet impediatur collatio. Unde, quando dissolvitur unio, sive revocatur suppressio, beneficium non deciditur ab alio principio, sed ipsum est principium suppositum, usque adeò, ut n. 87. Lott. ut pro reductione beneficii ita

suppressi ad statum pristinum non sit necessaria auctoritas Papæ, etiam si illa intervenisset in illa suppressione, ut Butrio *in c. cum accessissent. de consuet.* Si autem agatur de suppressione extinctiva tituli, quia jam non possunt remanere reliqua beneficii, nihil est, in quo conservetur substantia ipsius beneficii, per dissolutionem unionis beneficium deducitur de non esse ad esse, habeturque pro novo beneficio Lott. *loc. cit. n. 88.* citans Joan. de Lignan. *in cit. Clem. ult.* quem sequuntur *ibidem* omnes, & Felin *in cit. c. cum accessissent. n. 33.* ac probans illud ex *L. intercedit. de condit. & demonstr.* Pro hac autem dissolutione, à qua resultat hujusmodi nova creatio, requiri auctoritatem Papæ, ait Lott. *cit. n. 88.* & citat pro hoc Bald. *in cap. cum accessissent. num. 16.* Verùm non video, cur ad talem dissolutionem requiratur auctoritas Papæ; cum & Ordinarius unionem factam accessorie, quæ est extinctiva tituli, dissolvere possit, etiam, ut dictum supra, si unio facta fuisset auctoritate Papæ ordinaria, & etiam beneficia erigere; adeoque cur dici nequeat, quòd Episcopus auctoritate suâ dissolvendo unionem, hoc ipso simul, vel etiam per actum distinctum creet de novo beneficium.

2. Respondeo ad secundum: An quoque resurgat in hoc casu posteriori jus patronatus, quod unâ cum extinctione tituli in totum perierat, dubitari posset, videturque ex æquitate dicendum, quòd sic; etiam si de novo creetur illud beneficium, nempe, quòd vel hoc ipso resultet quoque jus illud patronatus, vel unâ cum creatione nova beneficii constituatur ab Episcopo. Et sic, quòd jus patronatus redeat, sentiunt Azor & Castrop. supra citati, ubi, qui vocandi ad dissolutionem unionis. Videtur etiam huc facere, quòd tradit Lott. *l. 2. q. 31. n. 32.* quòd dissolutâ unione res redeat ad naturam suam, & sic beneficium, quod vi unionis non erat amplius conferibile per concursum (dum erat Parochiale) dissolutâ unione debeat iterum conferri per concursum. Videtur tamen etiam obstare in contrarium, quòd beneficium semel liberatum à servitute hac juspatronatus, non possit eidem de novo subijci, sine nova causa, ex qua solet concedi juspatronatus, ut firmari videtur à simili, dum, si dissoluta per mortem matrimonio, resurgeret à mortuis maritus, non hoc ipso uxori adhuc viventi obligaretur; uti nec servus ad vitam resuscitatus foret amplius servus. Ad illud Lotterii de concursu etiam dici potest, convenire hoc omni beneficio Parochiali de per se existenti, adeoque non mirum, quòd dissolutâ unione tale beneficium cadat iterum sub hac regula communi omnibus Parochialibus. Porro, quòd ait Lott. *l. 2. q. 8. n. 32.* decisum à Rota *in Spoletan. Abbacia 19. Decemb. 1625.* Eum, qui mediante certâ pecuniarum quantitate obtinuerat dissolvi unionem, & ex hac causa decerni sibi esse acquisitum juspatronatus (quod ipsum jus non aliter, quam ex privilegio obtentum ait Lott) hoc inquam intelligendum videtur, ubi beneficium illud, quòd unitum fuerat, ob tenues suos redditus redotatur à tali, vel ejus dos augetur, ut per se jam subsistere possit; & sic pariter de tali redotatore in hac unionis dissolutione loquendum in ordine ad jus patronatus antiquum, ac de redotatore vel augmentatore dotis beneficii non uniti.